

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

5 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം. 68

30-06-2022 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

വന്യജീവി ആക്രമണം തടയാൻ പദ്ധതിരേഖ

ചോദ്യം	ഉത്തരം
<p align="center">ശ്രീ പി. മമ്മിക്കുട്ടി, ശ്രീ ഐ ബി സതീഷ്, ശ്രീ കെ. പ്രേംകുമാർ, ശ്രീ എം രാജഗോപാലൻ</p>	<p align="center">ശ്രീ . എ . കെ . ശശീന്ദ്രൻ (വനം-വന്യജീവി വകുപ്പ് മന്ത്രി)</p>
<p>(എ) സംസ്ഥാനത്ത് വന്യജീവികൾ ജനവാസ മേഖലകളിലിറങ്ങി ജീവനോ സ്വത്തിനോ നാശമുണ്ടാക്കിയ സംഭവങ്ങൾ മുൻവർഷം മാത്രം പതിനായിരത്തിലധികം ആയിരുന്നെന്ന് പറയപ്പെടുന്നത് വന്യജീവി ആക്രമണത്തിന്റെ വ്യാപ്തി വെളിപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ വന്യജീവി ആക്രമണം ഫലപ്രദമായി തടയാൻ പദ്ധതിരേഖ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ടോ; എങ്കിൽ വിശദാംശം ലഭ്യമാക്കാമോ;</p>	<p>(എ) സംസ്ഥാനത്ത് ഉയർന്ന തോതിൽ മനുഷ്യ-വന്യജീവി സംഘർഷം നിലനിൽക്കുന്ന മേഖലകൾ കണ്ടെത്തി, നിലവിൽ ഇത്തരം സംഘർഷങ്ങൾ നേരിടുന്നതിനായി അനുവർത്തിച്ചു വരുന്ന പ്രതിരോധ പരിഹാര മാർഗ്ഗങ്ങൾ വിശകലനം ചെയ്ത്, മനുഷ്യ-വന്യജീവി സംഘർഷം ലഘൂകരിക്കത്തക്ക രീതിയിൽ വിശദമായ ഒരു പദ്ധതിരേഖ (Project Proposal for Management of Human Wildlife Conflict in Kerala) തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത ആവശ്യത്തിനായി വെബ് സൈറ്റ്, പത്രങ്ങൾ, റേഡിയോ എന്നിവയിലൂടെ പൊതുജനാഭിപ്രായം തേടുകയും, 1600 ഓളം അഭിപ്രായങ്ങൾ രേഖാമൂലം ലഭ്യമാവുകയും ചെയ്തു. വിശദമായ പഠനങ്ങളുടെയും ബഹു.എം.പിമാർ, എം.എൽ.എമാർ, ഇതര ജനപ്രതിനിധികൾ, ശാസ്ത്രജ്ഞർ, കർഷക സംഘടനകൾ, പൊതുജനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവരിൽനിന്നും ലഭിച്ച അഭിപ്രായങ്ങളുടെയും, ഉദ്യോഗസ്ഥതല ചർച്ചകളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ 620 കോടി രൂപയുടെ 5 വർഷത്തേക്കുള്ള ഒരു സമഗ്ര പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി സർക്കാരിന്റെ അംഗീകാരത്തിനായി 07.09.2021-ന് പ്രിൻസിപ്പൽ ചീഫ് കൺസർവേറ്റർ ഓഫ് ഫോറസ്റ്റ് (വൈൽഡ് ലൈഫ്) & ചീഫ് വൈൽഡ് ലൈഫ് വാർഡൻ സർക്കാരിലേയ്ക്ക് സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത പദ്ധതിരേഖയിൽ താഴെ പറയുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്.</p> <p>1. വന്യജീവികൾ മനുഷ്യരുടെ വാസ സ്ഥലങ്ങളിലേയ്ക്കും കൃഷിയിടങ്ങളിലേയ്ക്കും പ്രവേശിക്കുന്നത് തടയുന്നതിനായി പ്രതിരോധ സംവിധാനങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുക.</p>

		<p>2. മനുഷ്യനും-വന്യജീവികളും തമ്മിലുള്ള സംഘർഷം ഒഴിവാക്കുന്നതിന് മുൻകൂർ മുന്നറിയിപ്പ് സംവിധാനം അടക്കമുള്ള നൂതന മാർഗ്ഗങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുക.</p> <p>3. മനുഷ്യ-വന്യജീവി സംഘർഷം ലഘൂകരിക്കുന്നതിനായി ഫലപ്രദമായ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളും, മാനവ-വിഭവശേഷിയും വികസിപ്പിക്കുക.</p> <p>4. വന്യജീവി മൂലമുള്ള നാശനഷ്ടത്തിന് നഷ്ടപരിഹാരം, വിള ഇൻഷുറൻസ്, ലൈഫ് ഇൻഷുറൻസ്, എക്സ്-ഗ്രേഷ്യ എന്നിവ നടപ്പിൽ വരുത്തുക.</p> <p>5. ലൈൻ ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റുകളുടെ സേവനം ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക.</p> <p>6. ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെയുള്ള നടപടികൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുക.</p> <p>7. പുൽമേടുകളും ജലസ്രോതസുകളും ഉൾപ്പെടെയുള്ള ആവാസ വ്യവസ്ഥ മെച്ചപ്പെടുത്തി വനത്തിനുള്ളിൽ ഭക്ഷണവും വെള്ളവും ലഭ്യമാക്കുക.</p> <p>8. സംഘർഷം കുറയ്ക്കുന്നതിന് ഉതകുന്ന അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് പരിശീലനങ്ങളും ഗവേഷണങ്ങളും നടത്തുക.</p> <p>കൂടാതെ മനുഷ്യ-വന്യജീവി സംഘർഷം അടുത്ത 10 വർഷത്തേക്ക് ഫലപ്രദമായി കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിന് ആവശ്യമായ 1150 കോടി രൂപയുടെ ഒരു പദ്ധതി കൂടി ആയതിന് രൂപീകൃതമായ സംസ്ഥാന പ്ലാനിംഗ് ബോർഡിന് പ്രിൻസിപ്പൽ ചീഫ് കൺസർവേറ്റർ ഓഫ് ഫോറസ്റ്റ് (വൈൽഡ് ലൈഫ്) & ചീഫ് വൈൽഡ് ലൈഫ് വാർഡൻ 25.01.2021-ന് സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.</p>
(ബി)	<p>വന്യജീവി ആക്രമണ പ്രതിരോധത്തിൽ ജനപങ്കാളിത്തവും ഡ്രോൺ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ആധുനിക ഉപകരണങ്ങളുടെ വിനിയോഗവും സാധ്യമാക്കാൻ പരിപാടിയുണ്ടോ;</p>	<p>(ബി) വന്യജീവി ആക്രമണ പ്രതിരോധത്തിൽ ജനപങ്കാളിത്തം ഉറപ്പു വരുത്തുക രീതിയിൽ വനാതിർത്തി പങ്കിടുന്ന പഞ്ചായത്തുകളിൽ തദ്ദേശീയരും ജന പ്രതിനിധികളും വന ഉദ്യോഗസ്ഥരും ചേർന്നുള്ള ജനജാഗ്രതാ സമിതികൾ സ.ഉ.(സാധാ)നം. 51/2017/വനം തീയതി 07.02.2017 പ്രകാരം രൂപീകരിച്ച് 2017 മുതൽ പ്രവർത്തിച്ച് വരുന്നുണ്ട്. ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ്/മുനിസിപ്പൽ ചെയർപേഴ്സൺ അദ്ധ്യക്ഷനും, ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് വൈസ് പ്രസിഡന്റ്/മുനിസിപ്പൽ വൈസ് ചെയർപേഴ്സൺ ഉപാദ്ധ്യക്ഷനും, ജില്ലാ പഞ്ചായത്ത് മെമ്പർ, ബ്ലോക്ക്</p>

പഞ്ചായത്ത് മെമ്പർ എന്നിവർ അംഗങ്ങളുമായ 261 ജനജാഗ്രതാ സമിതികൾ നിലവിൽ സംസ്ഥാനത്ത് രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജനജാഗ്രതാ സമിതികൾക്ക് മനുഷ്യ-വന്യജീവി സംഘർഷം കുറയ്ക്കുന്നതിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും കടമകളും ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

വന്യജീവി ആക്രമണം ഉണ്ടാകുന്ന മേഖലകളിൽ വനം വകുപ്പിന്റെ ജനകീയ മുഖമായി പ്രവർത്തിച്ച് ജനങ്ങളെ സഹായിക്കുക.

പ്രദേശത്തിന് ഏറ്റവും യോജിച്ച പ്രതിരോധ മാർഗ്ഗങ്ങളെക്കുറിച്ച് വനം വകുപ്പിനെ അറിയിക്കുക.

മൂന്ന് മാസത്തിലൊരിക്കൽ യോഗം കൂടി വേണ്ട ശുപാർശകൾ വനം വകുപ്പ് ഡിവിഷണൽ ഫോറസ്റ്റ് ഓഫീസർക്ക് നൽകുക.

നിലവിൽ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ഫെൻസിംഗ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രതിരോധ മാർഗ്ഗങ്ങൾക്ക് കേടുപാടുകൾ സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ആ വിവരം ബന്ധപ്പെട്ട റയിഞ്ച് ഫോറസ്റ്റ് ഓഫീസറെ അറിയിക്കുകയും കമ്മറ്റിയിൽ ചർച്ചചെയ്ത് പരിഹാര മാർഗ്ഗങ്ങൾ നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്യുക.

വന്യജീവി ആക്രമണം ഉണ്ടാകുന്ന പക്ഷം സ്ഥലത്തെത്തി വേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാൻ വനം വകുപ്പിനെ സഹായിക്കുക.

വനാതിർത്തി പങ്കിടുന്ന മേഖലകളിൽ വന്യജീവികളെ ആകർഷിക്കാത്ത തരത്തിലുള്ള കൃഷി ചെയ്യുന്നതിന് ജനങ്ങളിൽ അവബോധം സൃഷ്ടിക്കുന്ന വകുപ്പിന്റെ നടപടികളിൽ പങ്കാളികളാകുക.

വന്യജീവികൾ കാടിന് പുറത്തേയ്ക്ക് വരുന്നത് തദ്ദേശവാസികളെ മുൻകൂട്ടി അറിയിക്കുന്നതിനുള്ള എസ്.എം.എസ്. അലർട്ട് സിസ്റ്റം തുടങ്ങിയ സംവിധാനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനക്ഷമത ഉറപ്പ് വരുത്തുക.

സംസ്ഥാനത്തെ വനാതിർത്തിയോട് ചേർന്നുണ്ടാകുന്ന മനുഷ്യ വന്യജീവി സംഘർഷം മൂലമുള്ള മരണങ്ങൾ കൃഷിനാശം എന്നിവ ഒഴിവാക്കുന്നതിന് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പും വനം വകുപ്പും യോജിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഇരു വകുപ്പുകളിലെയും മന്ത്രിമാർ 14.09.2021-ന് യോഗം ചേരുകയും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ വന്യജീവി ആക്രമണം തടയുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ ഫലപ്രദമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശം ഉൾപ്പെടുന്ന കരട് സർക്കുലർ പുറപ്പെടുവിക്കുകയും

		<p>ചെയ്തിട്ടുള്ളതാണ്. കൂടാതെ മനുഷ്യ വന്യജീവി സംഘർഷം ലഘൂകരിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ അഡ്വൈസറി പ്രകാരം സംസ്ഥാന ജില്ലാ തലങ്ങളിൽ ഏകോപന സമിതികൾ രൂപീകരിച്ച് 09.12.2021-ലെ G.O. (Rt)No.402/2021/F&WLD പ്രകാരം സർക്കാർ ഉത്തരവായിട്ടുള്ളതും തുടർ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ച് വരുന്നതുമാണ്. കൂടാതെ കൃഷിക്കും, ജീവനും, സ്വത്തിനും നാശനഷ്ടം വരുത്തുന്ന കാട്ടുപന്നികളെ നിയമാനുസൃതം കൊല്ലുന്നതിനുള്ള അധികാരം തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ബന്ധപ്പെട്ട ഓണററി വൈൽഡ് ലൈഫ് വാർഡൻ / അധികാരപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥന് നൽകി സർക്കാർ ഉത്തരവായിട്ടുള്ളതുമാണ്.</p> <p>വന്യജീവി ആക്രമണം ഫലപ്രദമായി തടയുന്നതിന് തയ്യാറാക്കിയ 5 വർഷത്തേക്കുള്ള സമഗ്ര പദ്ധതിയിൽ ഡ്രോൺ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ആധുനിക ഉപകരണങ്ങളുടെ ഉപയോഗം സാദ്ധ്യമാകത്തക്ക രീതിയിൽ പദ്ധതികൾ വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഡ്രോണുകളുടെ ഉപയോഗം കൂടാതെ ഏർജി വാർണിംഗ് ഇലക്ട്രോണിക് സിസ്റ്റം, റേഡിയോ കോളറുകളുടെ ഉപയോഗം എന്നിവയും പദ്ധതിയിലുൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.</p>
<p>(സി) കാട്ടുപന്നികളെ ക്ഷുദ്രജീവിയായി പ്രഖ്യാപിച്ച് അനിയന്ത്രിത വംശവർദ്ധനവ് നിയന്ത്രിക്കുന്നതിന് കേന്ദ്ര സർക്കാർ അനുമതി നൽകാത്ത സാഹചര്യത്തിൽ കൃഷിഭൂമിയിലിറങ്ങുന്ന കാട്ടുപന്നികളെ വെടിവെച്ച് കൊല്ലാനുള്ള അനുമതി നൽകാൻ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് അധികാരം നൽകിയത് ഏറെ പ്രയോജനപ്രദമാകുമെന്ന് കരുതുന്നുണ്ടോ; കാട്ടുപന്നികളെ വെടിവെച്ച് കൊല്ലുന്നതിനുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ എന്തെല്ലാമാണെന്ന് വെളിപ്പെടുത്താമോ?</p>	<p>(സി) കരുതുന്നുണ്ട്. ജനവാസ മേഖലകളിൽ ജനങ്ങളുടെ ജീവനും സ്വത്തിനും നാശം വരുത്തുന്ന കാട്ടുപന്നികളെ കൊന്ന് ഇല്ലായ്മ ചെയ്യുവാൻ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ബന്ധപ്പെട്ട ഓണററി വൈൽഡ് ലൈഫ് വാർഡൻ/ അധികാരപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥന് അനുമതി നൽകിക്കൊണ്ട് സ.ഉ.(കൈ)നം 29/2022/ വനം തീയതി 28.05.2022 ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. മേൽ ഉത്തരവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലും തുടർ ഉത്തരവുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലും ഉപദ്രവകാരികളായ കാട്ടുപന്നികളെ കൊല്ലുന്നതിനുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.</p> <p>1.ഇപ്രകാരം കാട്ടുപന്നികളെ കൊല്ലുന്ന വേളകളിൽ മനുഷ്യ ജീവനും സ്വത്തിനും വളർത്തു മൃഗങ്ങൾക്കും ഇതര വന്യജീവികൾക്കും നാശനഷ്ടങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നില്ല എന്ന് ബന്ധപ്പെട്ടവർ ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടതാണ്.</p> <p>2.കൊല്ലപ്പെടുന്ന കാട്ടുപന്നിയുടെ ജഡം ശാസ്ത്രീയമായി സംസ്കരിക്കേണ്ടത് ആയത് ബന്ധപ്പെട്ടവർ ഉറപ്പ് വരുത്തേണ്ടതുമാണ്.</p>	

3. കൊല്ലപ്പെടുന്ന കാട്ടുപന്നികളുടെയും സംസ്കരിക്കപ്പെടുന്ന ജഡങ്ങളുടെയും വിവരങ്ങൾ അതാത് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിൽ ആയതിനായി തയ്യാറാക്കിയ രജിസ്റ്ററിൽ യഥാവിധി എഴുതി സൂക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്.

4. ജന ജാഗ്രതാ സമിതികളുടെ സേവനം കാട്ടുപന്നികളെ കൊല്ലുന്നതിനും, ജഡം യഥാവിധി സംസ്കരിക്കുന്നതിലും മേൽ പ്രസ്താവിച്ച അധികാര സ്ഥാനങ്ങൾക്കും പഞ്ചായത്ത് രാജ് സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും ആവശ്യമെങ്കിൽ ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

5. 05.05.2022-ലെ സ.ഉ.(കൈ) നം. 23/2022/വനം സർക്കാർ ഉത്തരവിലേതിന് പകരമായി മേൽ നടപടിക്രമങ്ങൾ പാലിക്കേണ്ടതും ആയതിന് 27.05.2023 വരെ പ്രാബല്യം ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതുമാണ്.

6. മേൽ പ്രകാരം ജനവാസ മേഖലകളിൽ മനുഷ്യ ജീവനും സ്വത്തിനും, കൃഷിക്കും നാശം വരുത്തുന്ന കാട്ടുപന്നികളെ ഉന്മൂലനം ചെയ്യുന്നതിനായി, പൊതുജനങ്ങളുടെ അപേക്ഷയിന്മേൽ ബന്ധപ്പെട്ട തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ഓണററി വൈൽഡ് ലൈഫ് വാർഡൻ / അധികാരപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥന്, അങ്ങനെയുള്ള പ്രദേശത്ത് അത്തരം കാട്ടുപന്നികളെ സ്വയം വേട്ടയാടി കൊല്ലുന്നതിന് അല്ലെങ്കിൽ മറ്റാരെങ്കിലും മുഖേനെ കൊല്ലിക്കുന്നതിന്, അതിനുള്ള കാരണം വ്യക്തമാക്കി കൊണ്ട്, ഉത്തരവ് നൽകാവുന്നതാണ്. മനുഷ്യജീവനും മറ്റ് വന്യജീവികൾ, വളർത്തു മൃഗങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കും അപകടം സംഭവിക്കാതിരിക്കുന്നതിനായി വിഷ പ്രയോഗം, സ്റ്റോടക വസ്തു പ്രയോഗം, വൈദ്യുതി ഷോക്കേൽപ്പിക്കൽ എന്നിവ ഒഴികെയുള്ള മറ്റ് രീതികളിൽ ഇത്തരം കാട്ടുപന്നികളെ കൊല്ലുന്നതിന് അനുമതി നൽകാവുന്നതാണ്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ